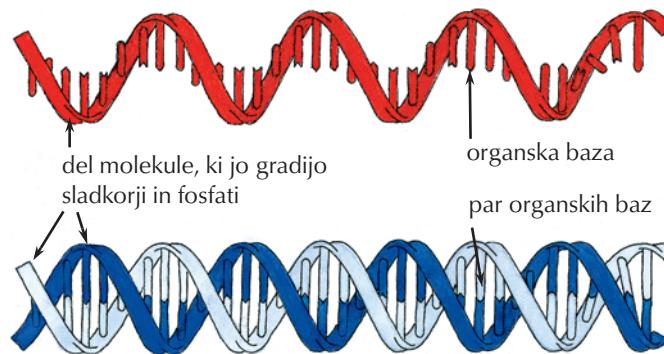

Osnovna zgradba polinukleotidne verige (ali kateregakoli lineranega polimera)

RNK
(ribonukleinska kislina)

ENOJNA VIJAČNICA

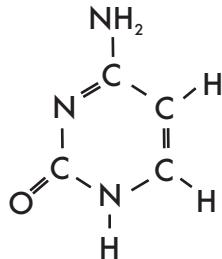
DNK
(deoksiribonukleinska kislina)

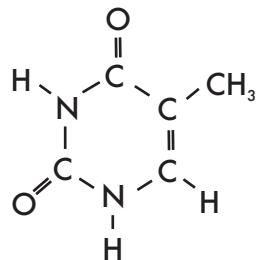
DVOJNA VIJAČNICA

Enojna in dvojna vijačnica

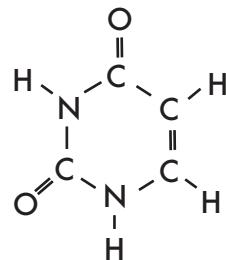
ENOOBROČASTE ORGANSKE BAZE
(pirimidinske)

C citozin

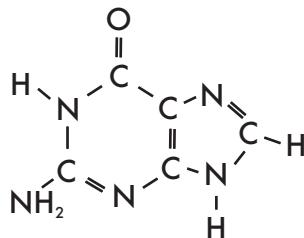

T timin

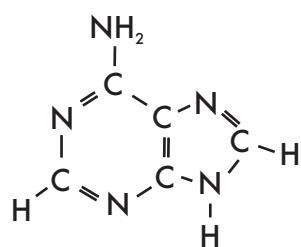

U uracil

DVOOBROČASTE ORGANSKE BAZE
(purinske)

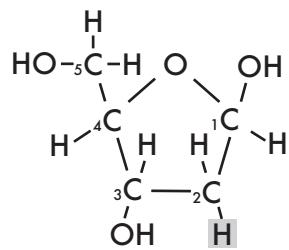
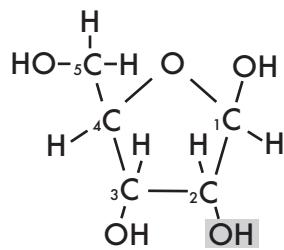

G gvanin

A adenin

Organiske baze

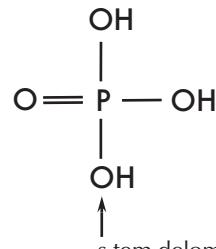
riboza

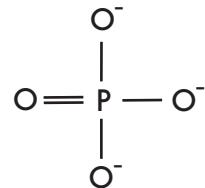
deoksiriboza

Ribozina i deoksiribozina

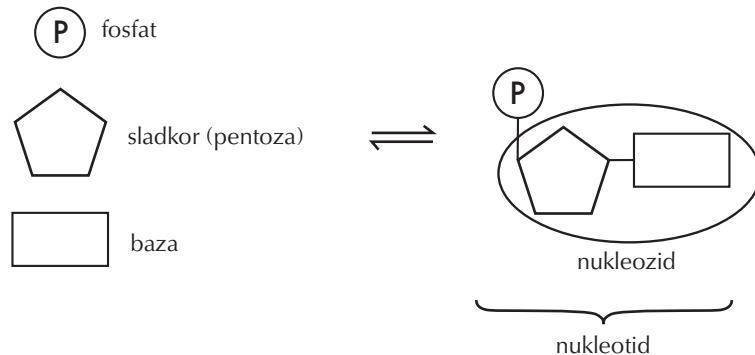
FOSFORJEVA KISLINA
 (H_3PO_4)

FOSFAT
 (PO_4^{3-})

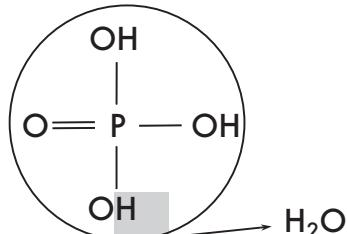

Ostanek fosforjeve kisline (fosfat)

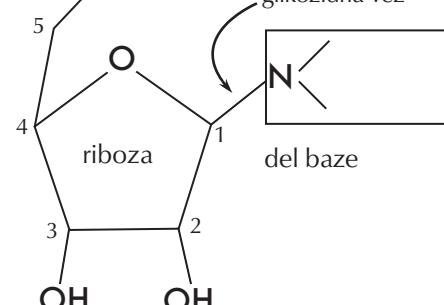
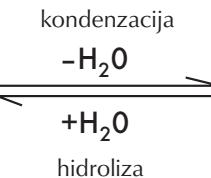
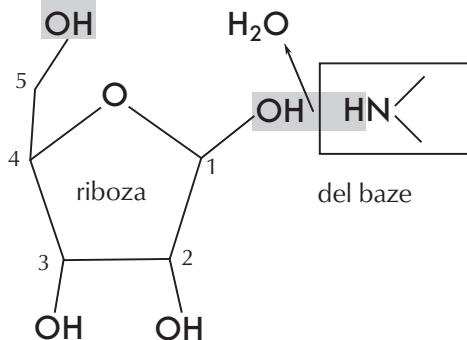
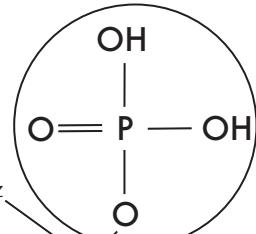

S simboli prikazan nastanek nukleotida

fosforjeva kislina

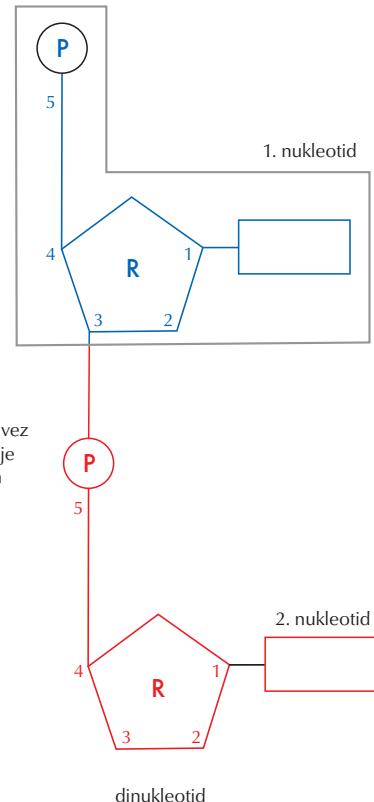
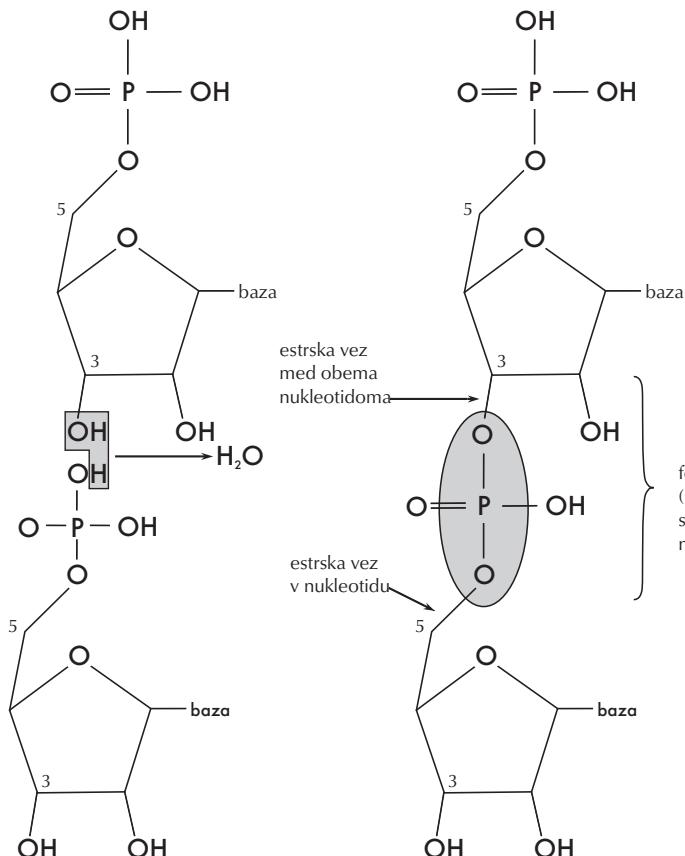

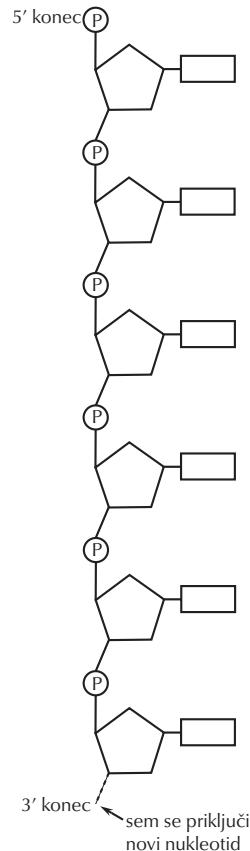
ostanek fosforjeve kislinske

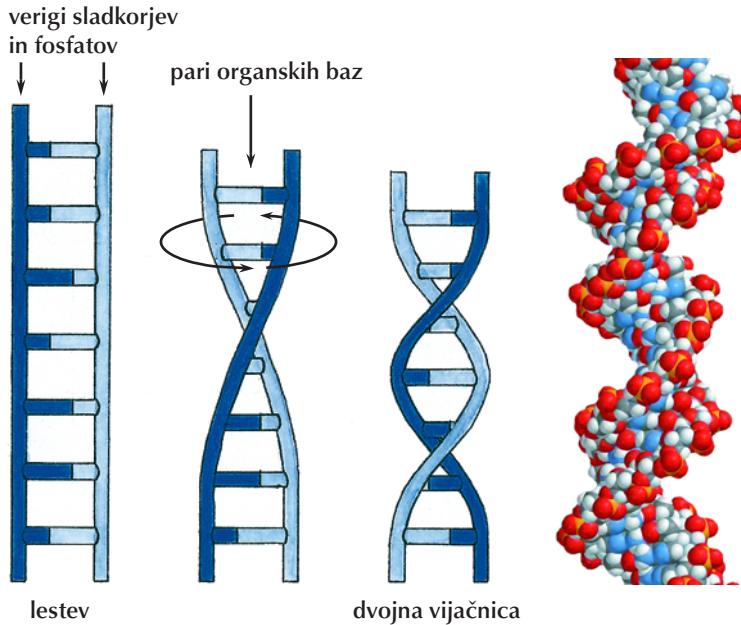
RNK-NUKLEOTID

Nastanek nukleotida prikazan z delno izrisanimi molekulami. Vidimo lahko, iz katerih delov se voda odcepi (kondenzacija) in kam se vrine pri razpadu nukleotida (hidroliza).

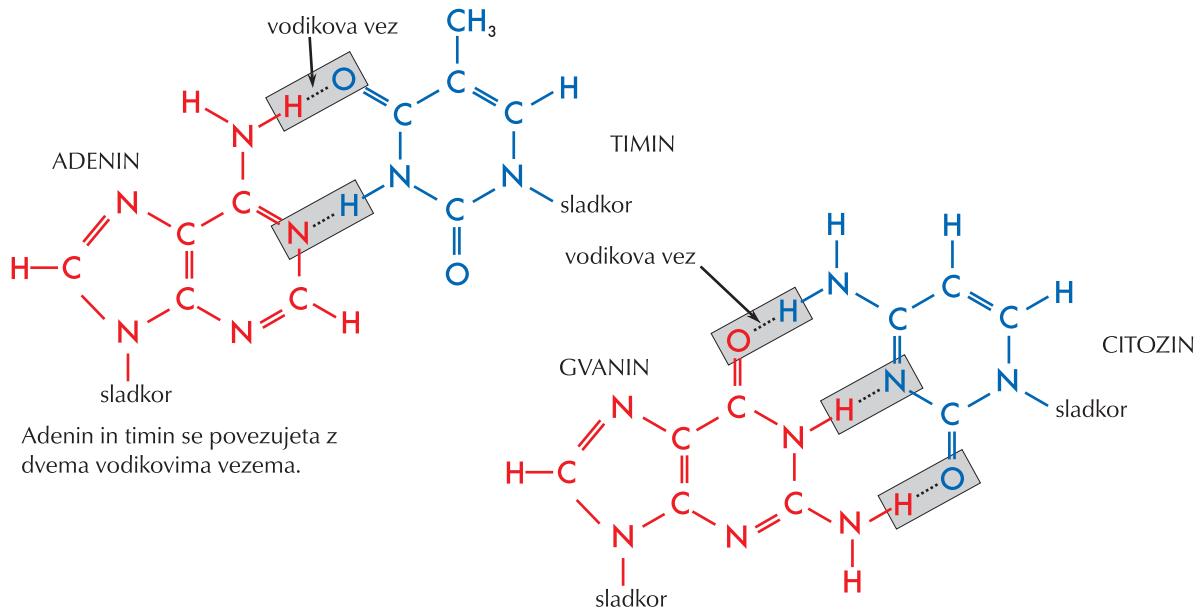

Osnovna zgradba polinukleotidne verige z označenima 3' in 5' koncem

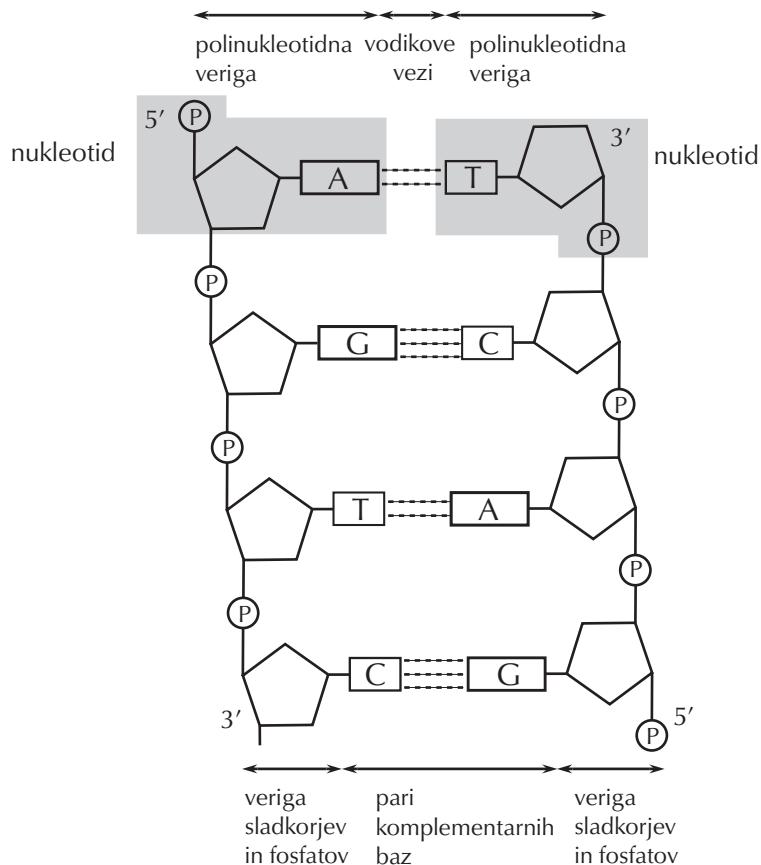
Model DNK; levo - oblika lestve, sredina - zvijanje lestve, desno - tridimenzionalni model DNK

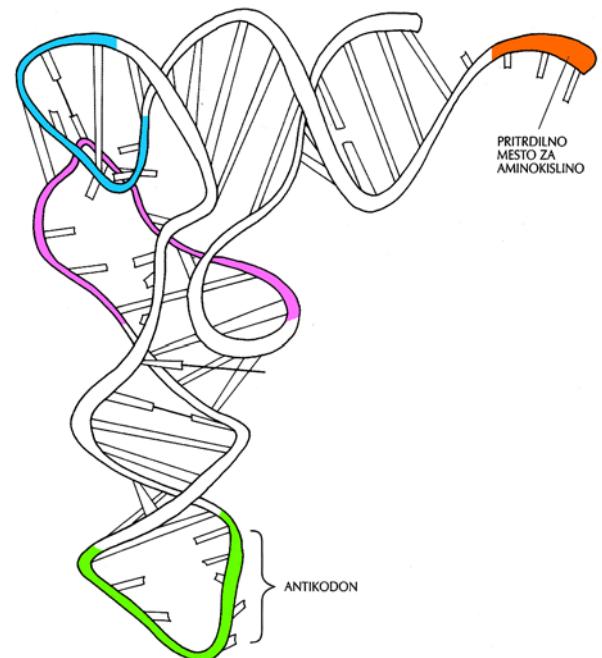
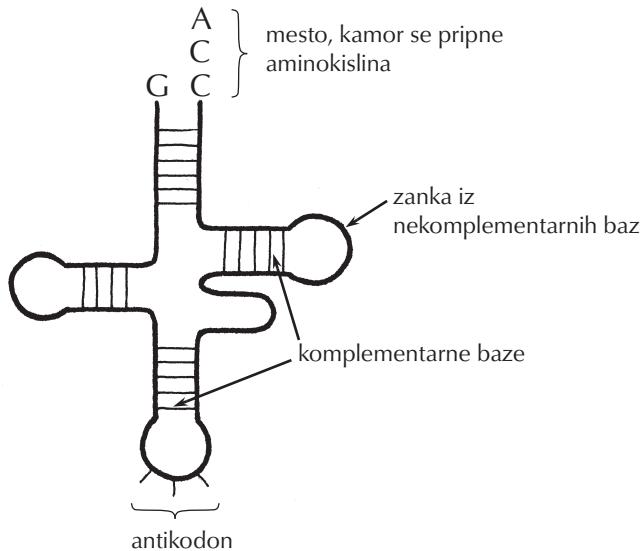
Adenin in timin se povezujeta z dvema vodikovima vezama.

Gvanin in citozin se povezujeta s tremi vodikovimi vezmi.

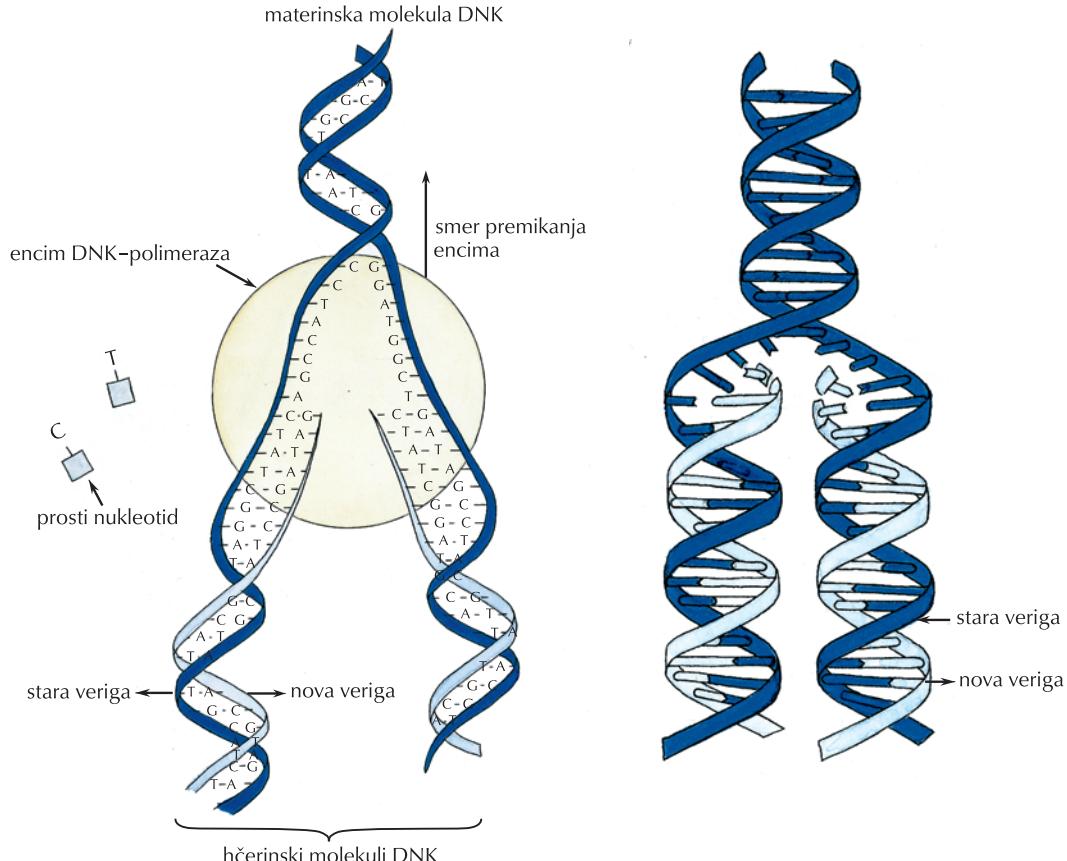
Povezovanje komplementarnih baz ($A = T$, $G = C$)

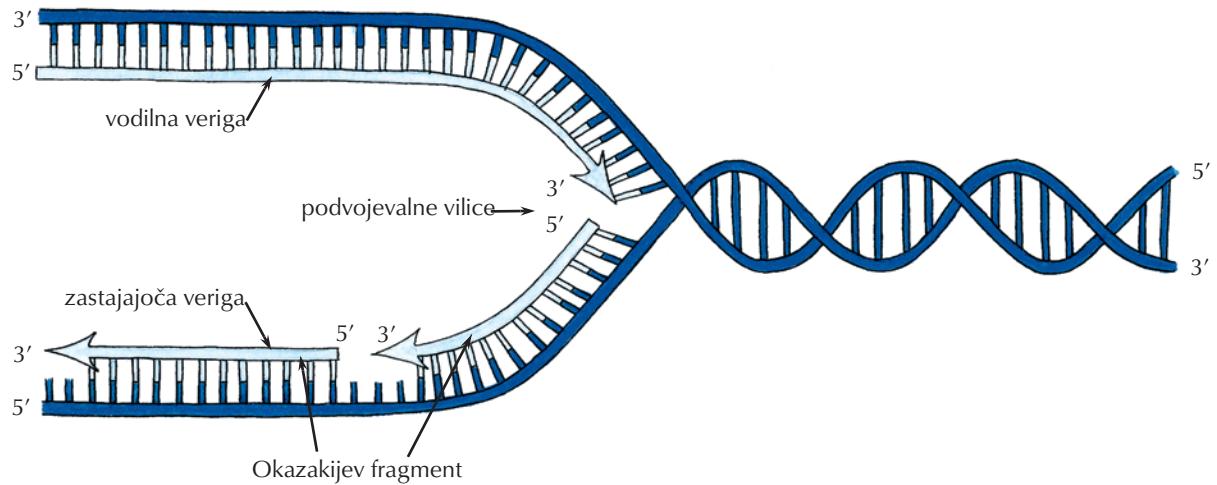
Antiparalelnost verig

Prenašalna RNK; levo – shematski prikaz v obliki triperesne deteljice, desno – prostorska struktura

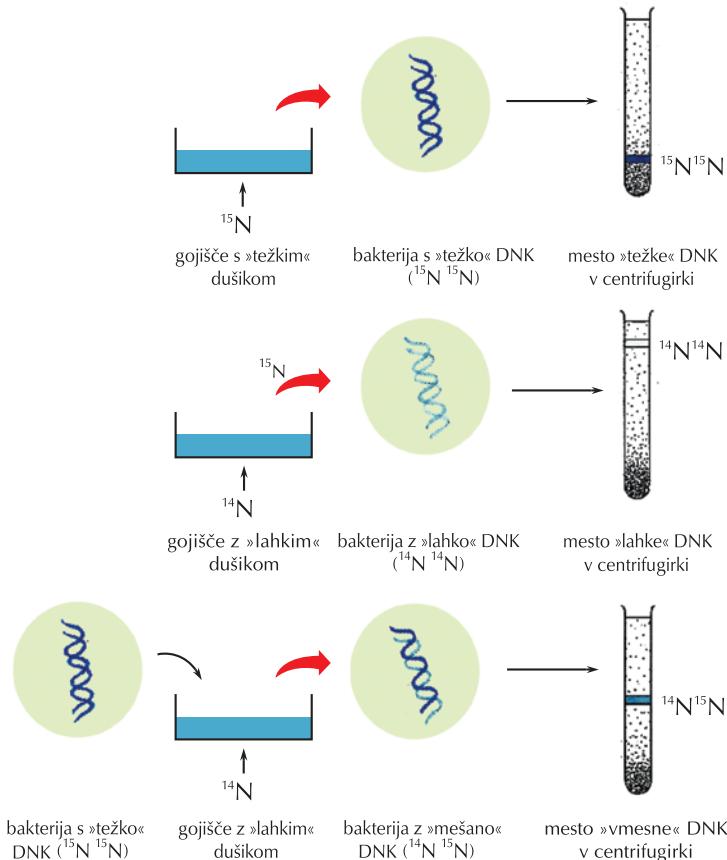

Podvajanje DNK

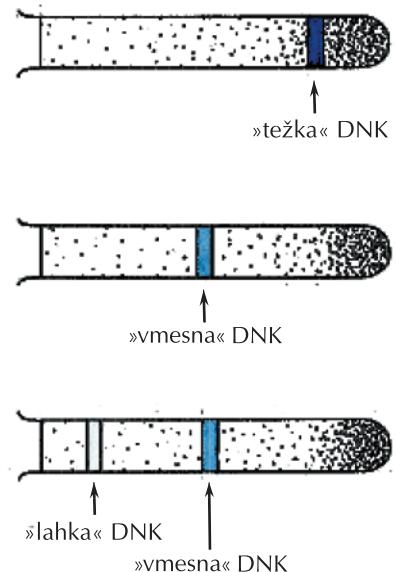
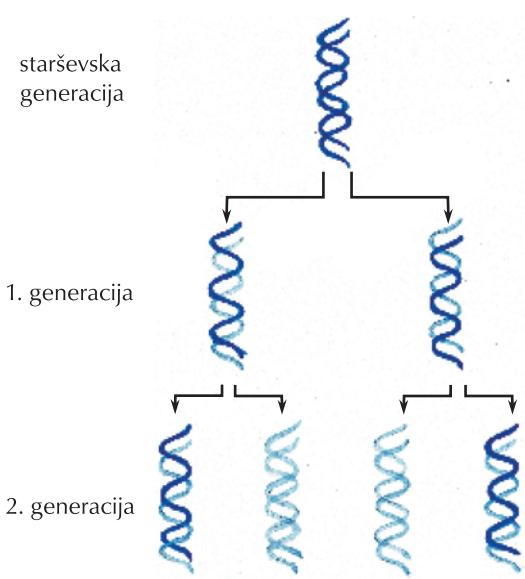

Nastajanje vodilne in zastajajoče verige ob podvojevalnih vilicah

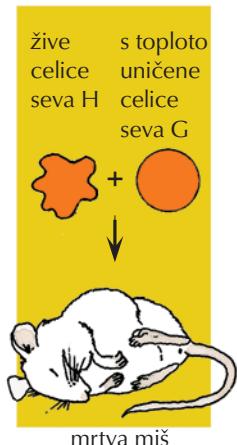
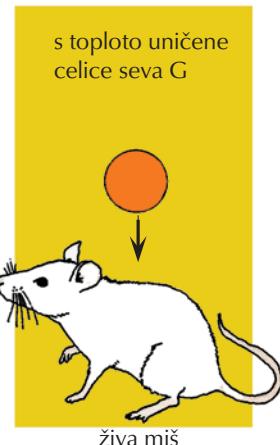
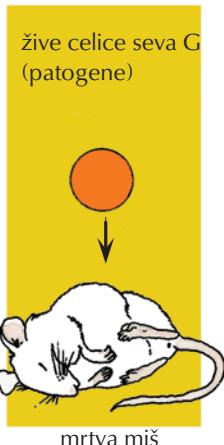
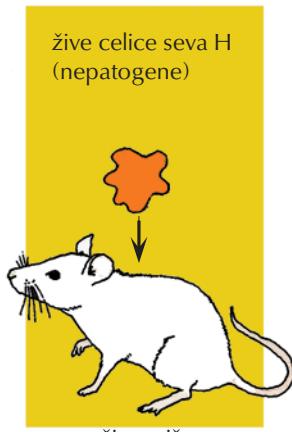
MOLEKULSKA GENETIKA

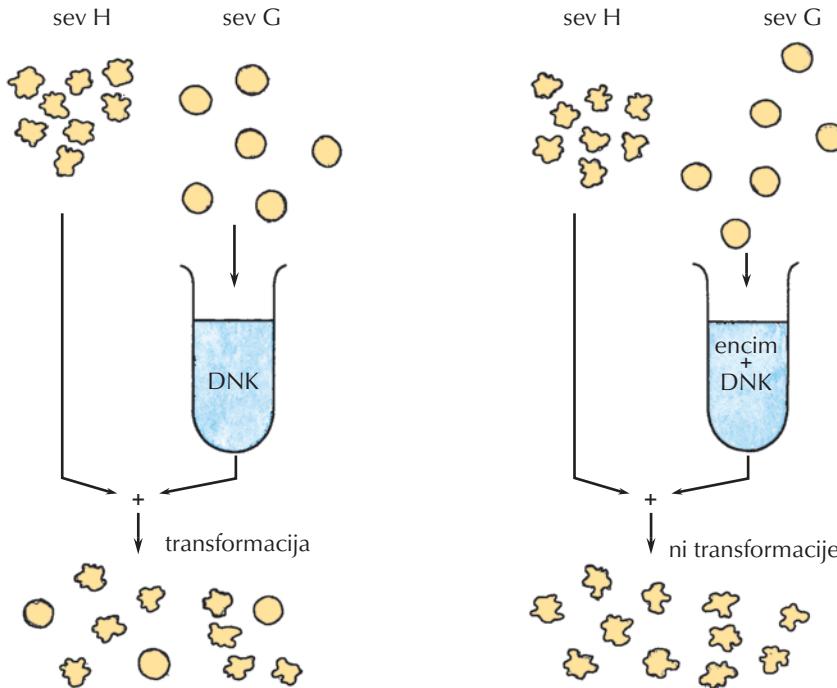
Poskus, ki sta ga izvedla Meselson in Stahl – določanje mesta težke, lahke in »vmesne« DNK v centrifugirki.

Poskus, ki sta ga izvedla Meselson in Stahl – dokaz za semikonzervativno podvajanje.

Griffithov poskus s pnevmokoki

Dokaz, da je DNK nosilka lastnosti. Če so k bakterijam seva H dodali DNK seva G, je prišlo do transformacije. Nekatere bakterije iz nepatogenega seva H so postale patogene. Če pa so k bakterijam seva H dodali mešanico encima za razgradnjo DNK in DNK iz seva G, do transformacije ni prišlo.

MOLEKULSKA GENETIKA

BAKTERIOFAG z označeno beljakovinsko ovojnico ^{35}S

BAKTERIOFAG z označeno nukleinsko kislino ^{32}P

1. Okužba

2. Nastajanje virusne nukleinske kisline

3. Testiranje na radioaktivnost

+

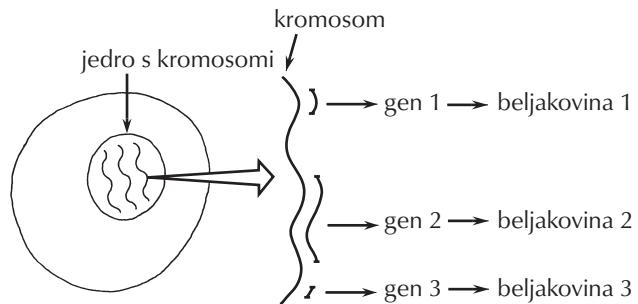
+

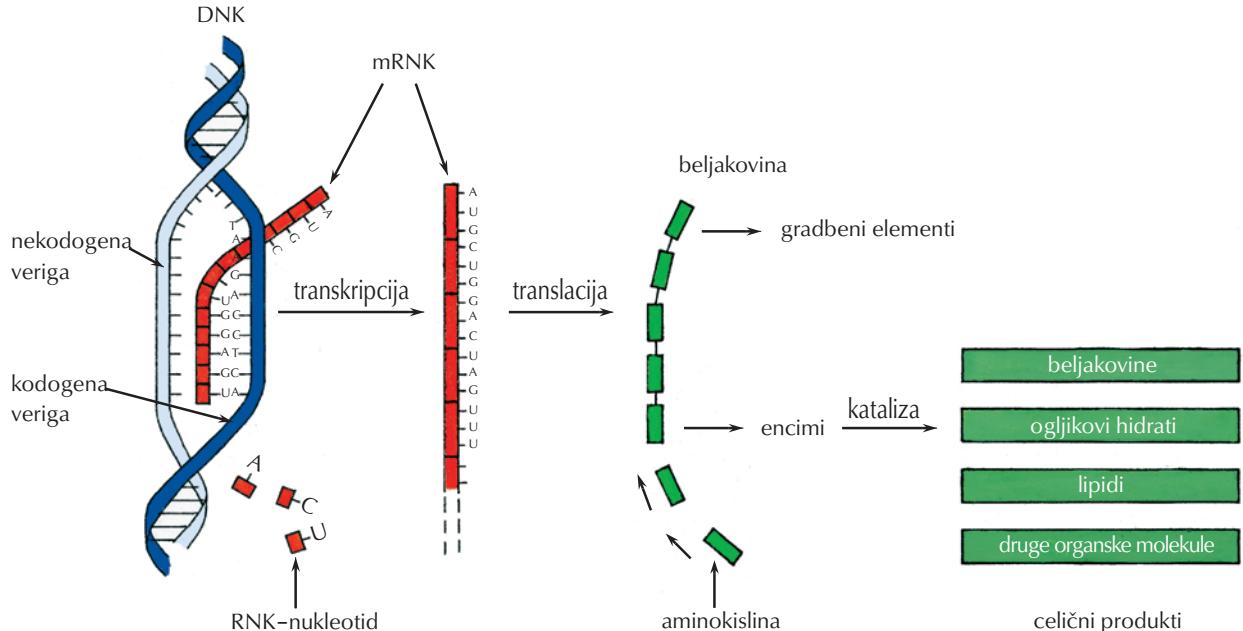
Radioaktivno žveplo ^{35}S se ni preneslo v bakterijo, ostalo je v virusni beljakovinski ovojnici.

Radioaktivni fosfor ^{32}P se je prenesel v bakterijo, v virusih ga ni bilo več.

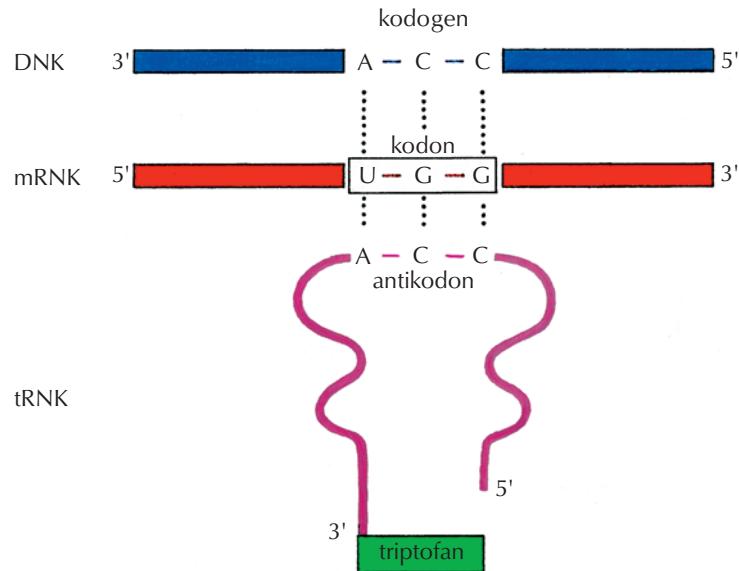
Poskus z označenimi bakteriofagi

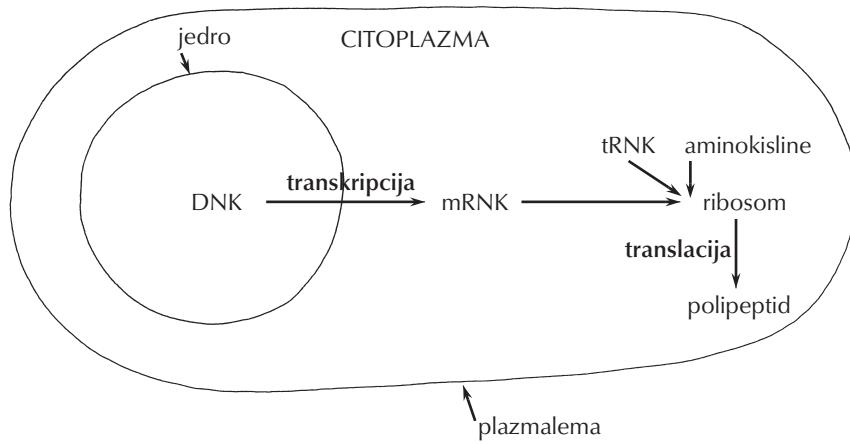
Na kromosому so odseki, geni, ki nosijo zapis za nastanek beljakovine (proteina).

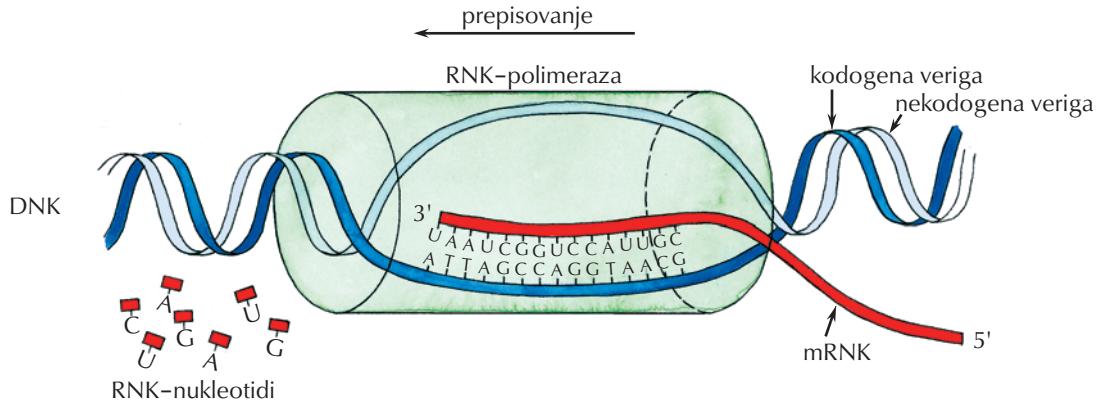
DNK preko encimov nadzira nastanek organskih snovi v celici.

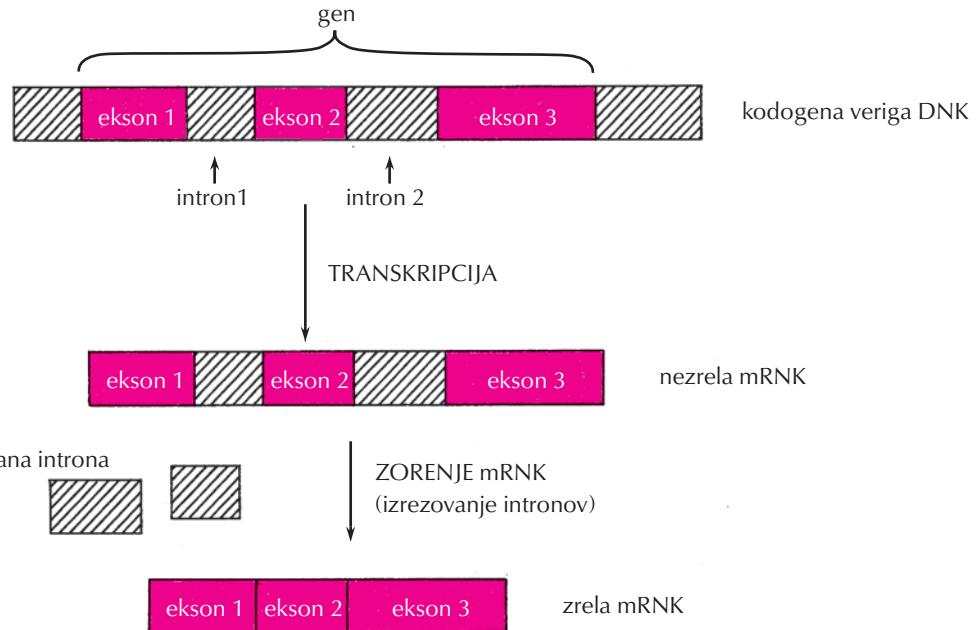
Kodogen, kodon in antikodon

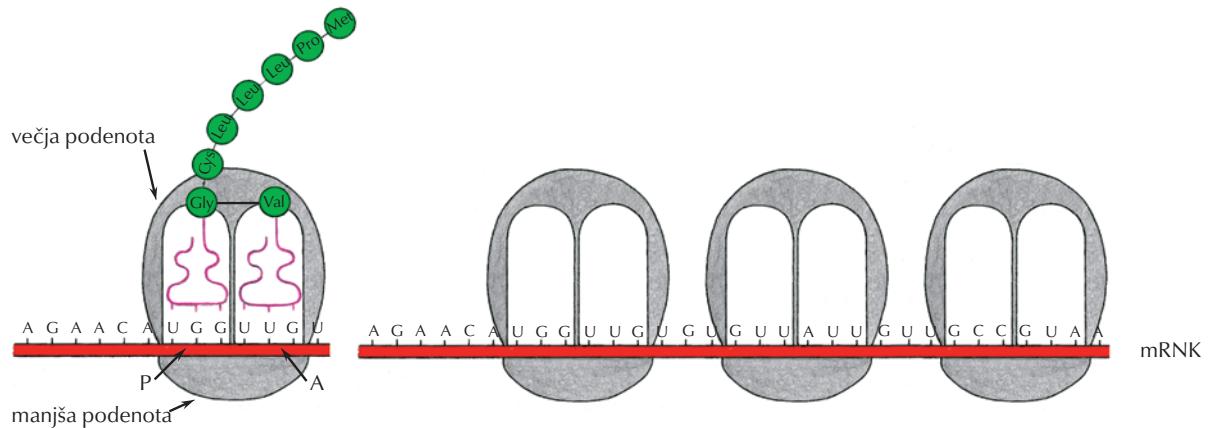
Sinteza beljakovin poteka v dveh korakih: prepisovanje (transkripcija) in prevajanje (translacija).

Prepisovanje ali transkripcija

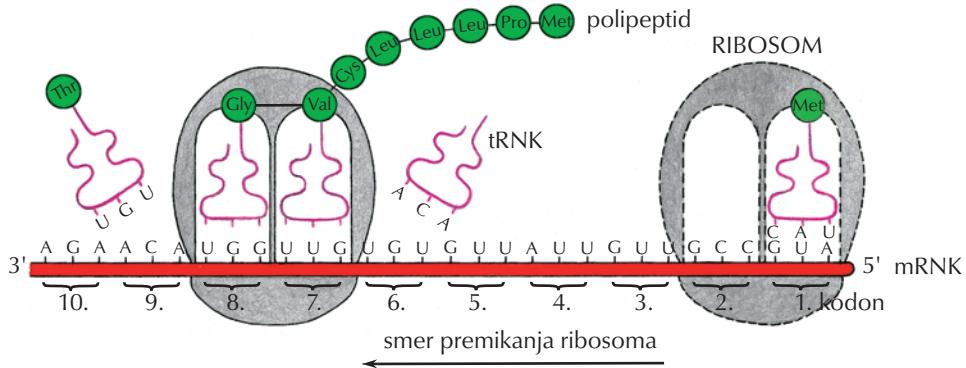

Prepisovanje pri evkariontih

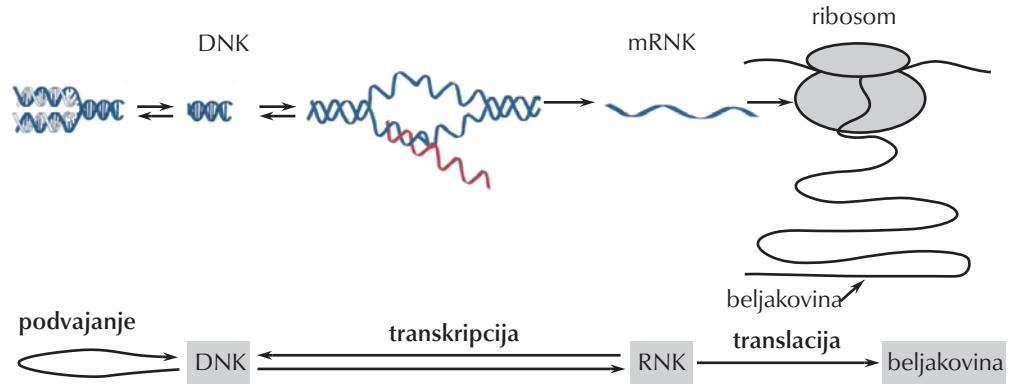

Levo – ribosom, desno – polisom

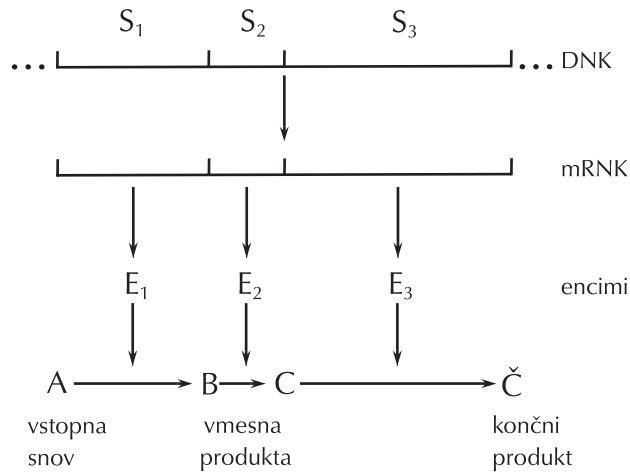
Na ribosomu sta označeni mesti *A* in *P*: na mesto *A* se veže tRNK, na mestu *P* se sintetizira beljakovina.

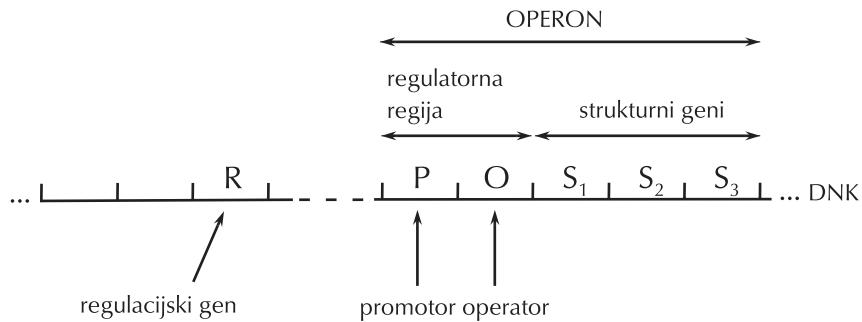
Prevajanje ali translacija

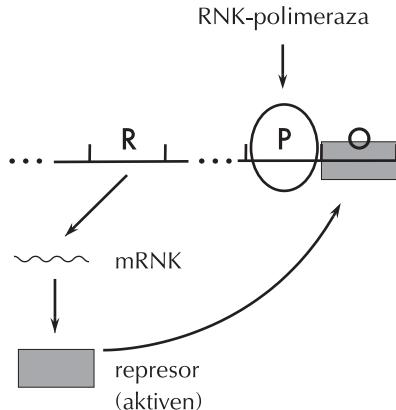
Centralna genetska dogma

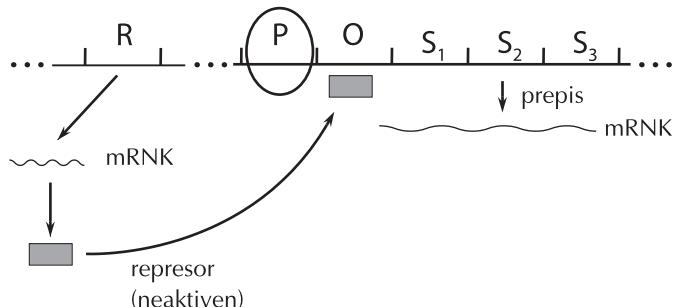
Za nastanek končnega produkta je običajno potrebnih več encimov.

Zgradba operona

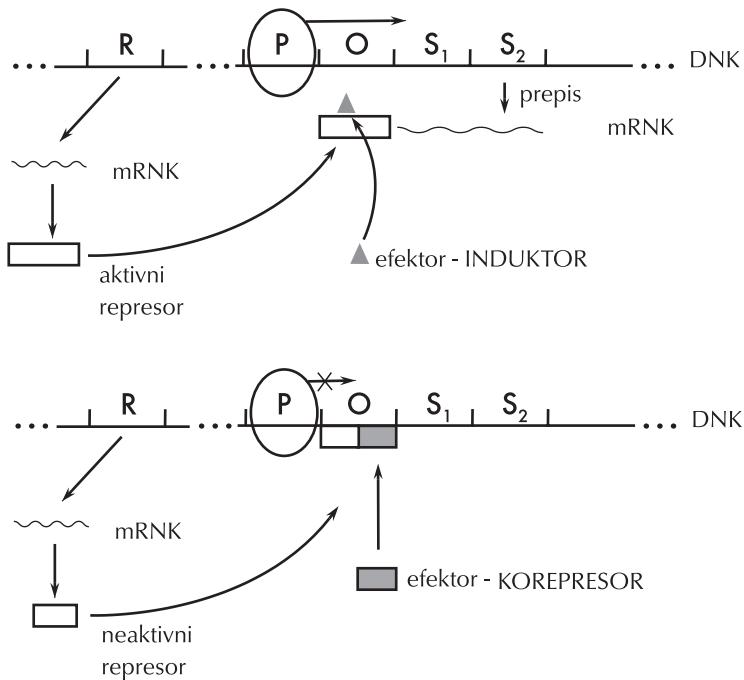

Vezava represorja na operator prepreči RNK-polimerazi, da bi začela prepisovati strukturne gene.

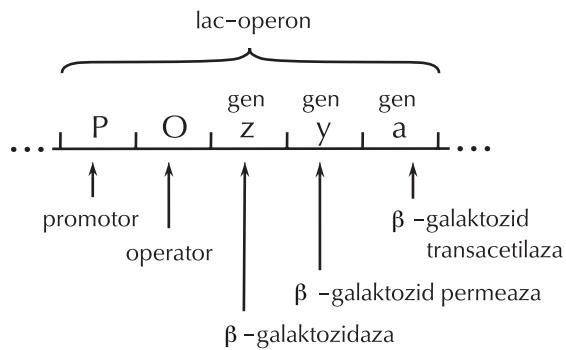

Neaktivni represor se ne veže na operator, zato začne RNK-polimeraza prepisovati strukturne gene.

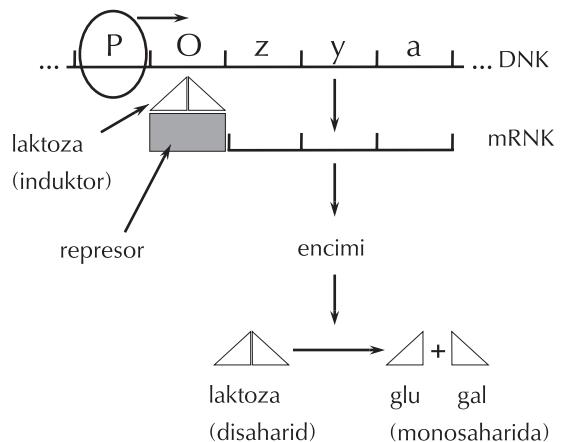
Posledice delovanja različnih vrst represorjev; zgoraj – aktivni represor prepreči prepisovanje, spodaj – neaktivni represor omogoči prepisovanje

Regulacija izražanja genov; zgoraj – efektor induktor (npr. laktoza) inaktivira aktivni represor in s tem sproži prepisovanje strukturnih genov, spodaj – efektor korepresor (npr. triptofan) aktivira neaktivni represor in s tem prepreči prepisovanje strukturnih genov.

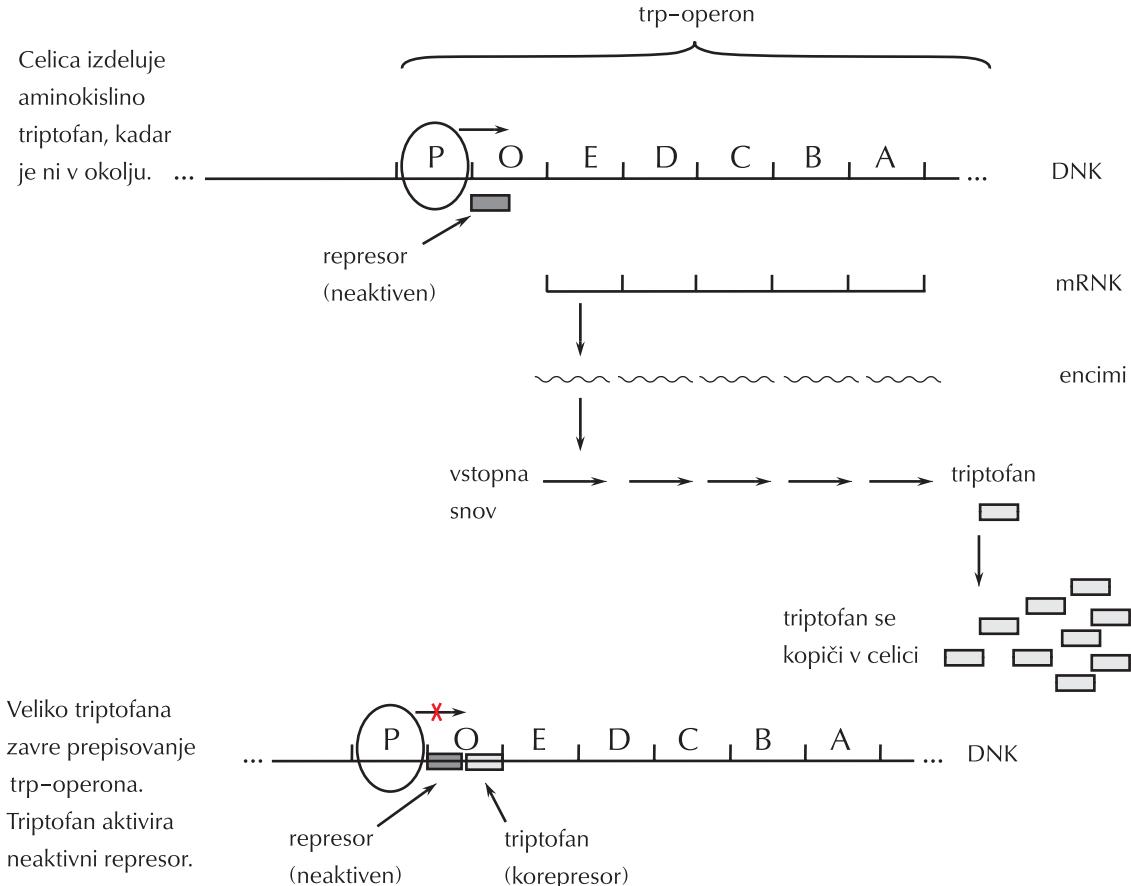

Celica ima na voljo laktozo, zato prepisuje gene za razgradnjo laktoze.

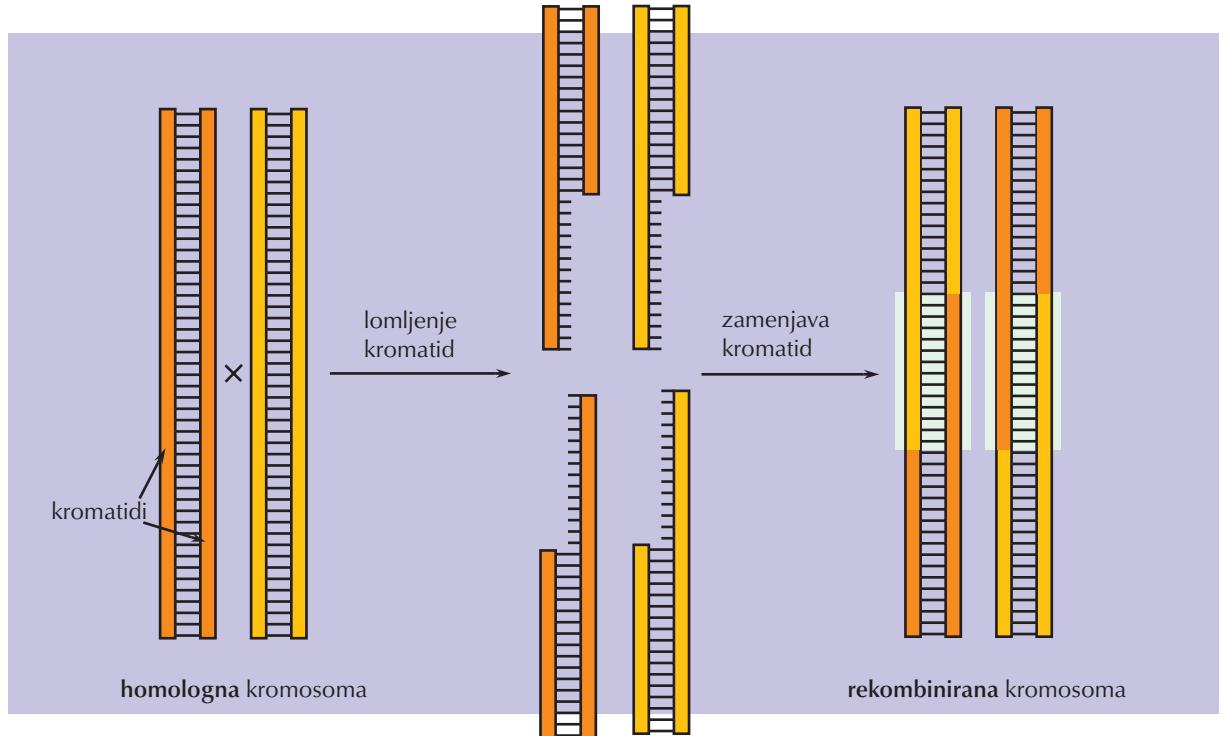

Laktozni operoni; levo - zgradba lac-operona, desno - regulacija lac-operona

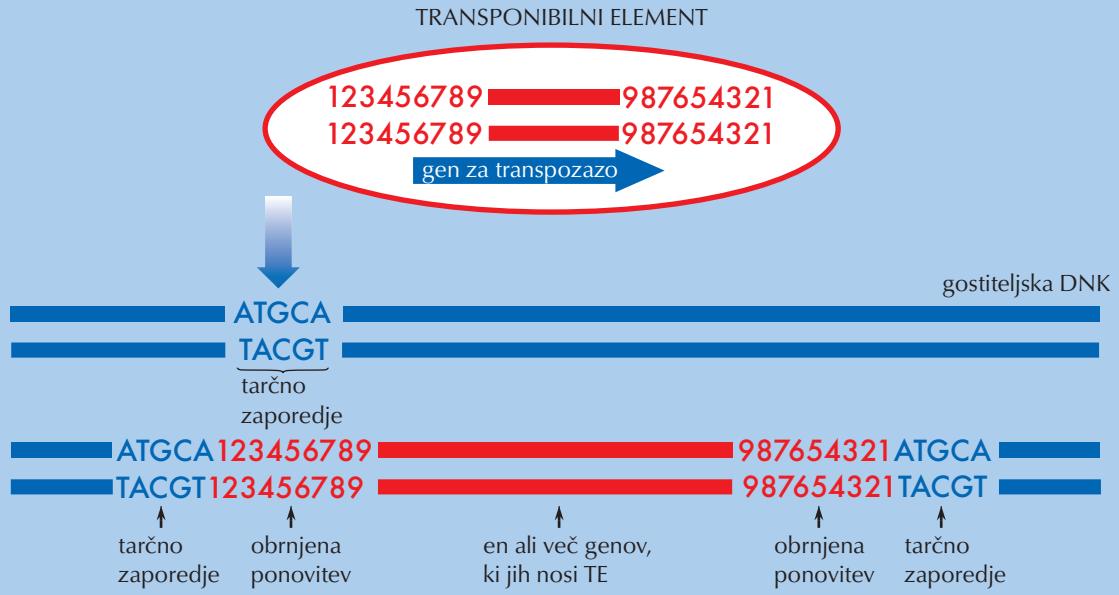
MOLEKULSKA GENETIKA

Triptofanski operon; zgoraj – vključen trp-operon, spodaj – izključen trp-operon

Intrakromosomska (homologna) rekombinacija

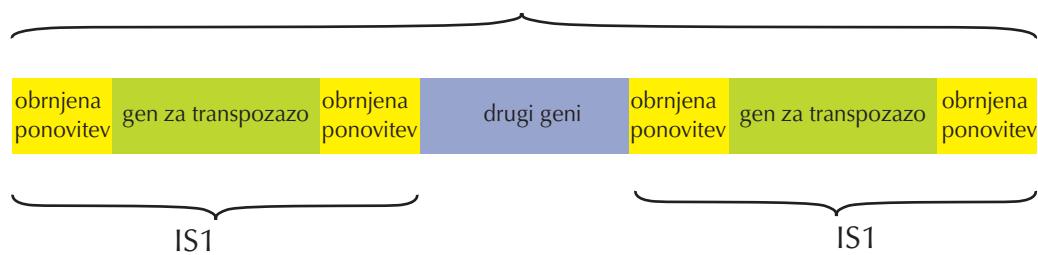
Transponibilni element (TE) ima na obeh koncih obrnjeni ponovitvi. Ko se vrine v DNK na t. i. tarčno zaporedje, povzroči podvojitev tega mesta. Tarčno zaporedje je običajno dolgo od 5 do 9 baznih parov (bp). Na sliki je tarčno zaporedje zgrajeno iz 5 baznih parov. TE ima na koncih obrnjeni ponovitvi iz zaporedja 9 baznih parov, ki so na skici označeni s številkami. Številke od 1 do 9 predstavljajo določeni bazni par. Podvojeni tarčni zaporedji sta enosmerni, vsakič drugačni in nista del TE.

INSERCIJSKO ZAPOREDJE

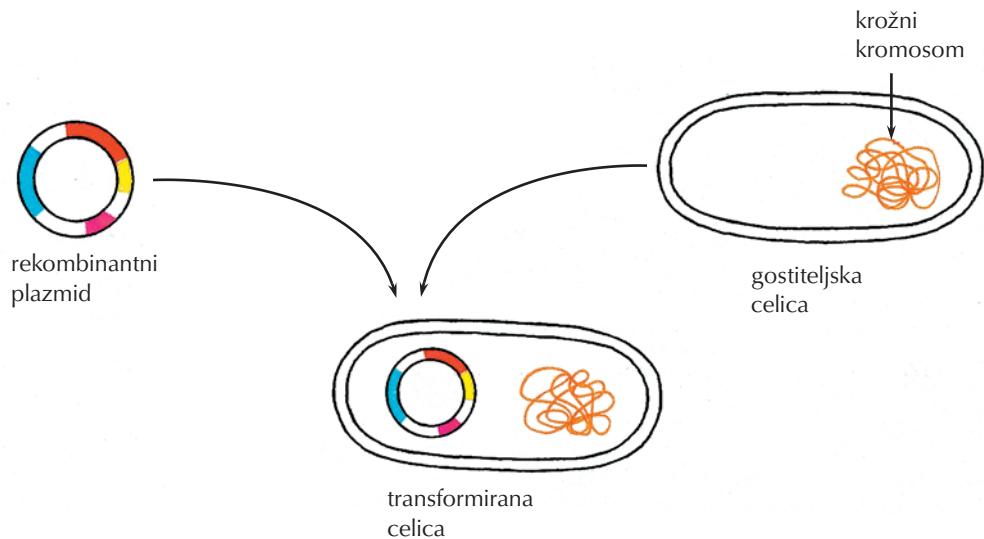

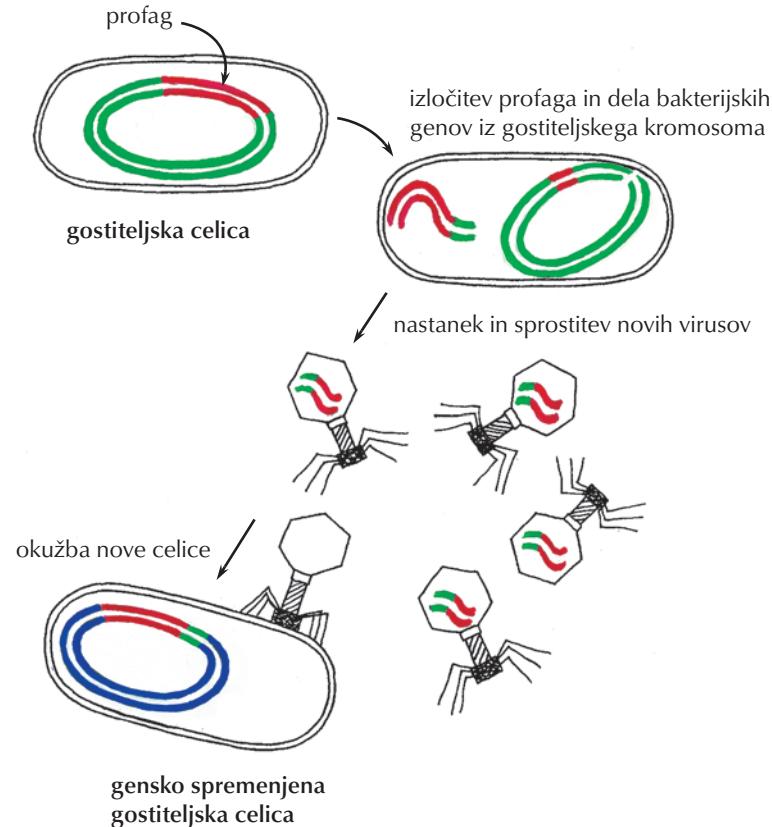
TRANSPOZON

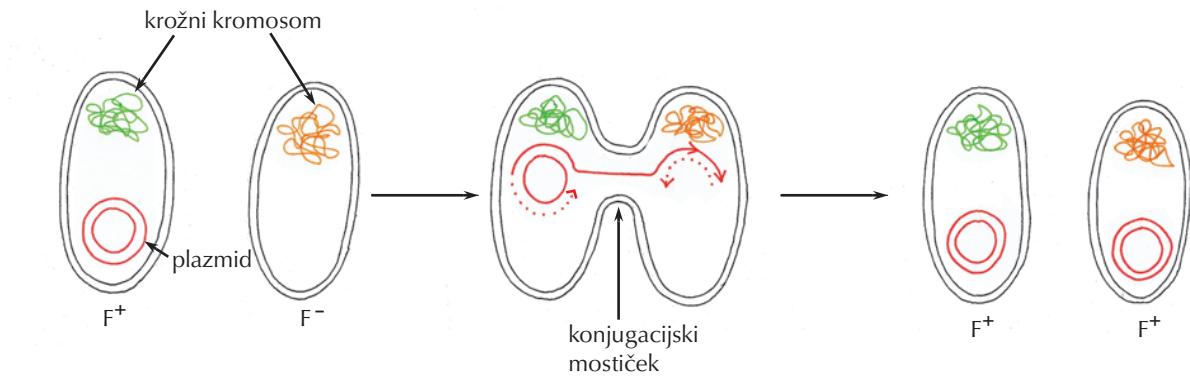
Tn1681

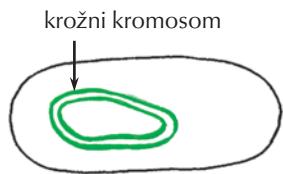
Vrste transponibilnih elementov; zgoraj – insercijska zaporedja (IS), spodaj – transpozon (Tn)

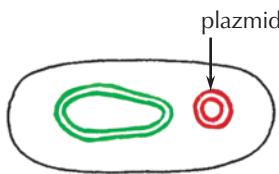

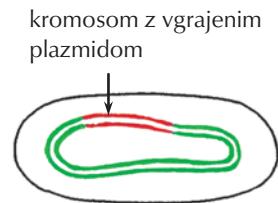
Konjugacija

F^- celica

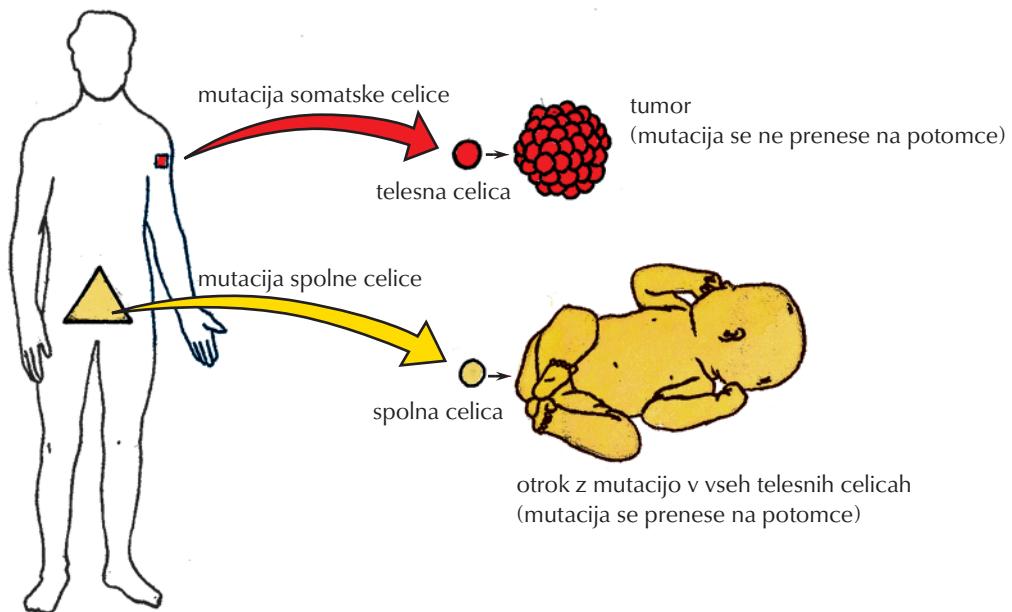

F^+ celica

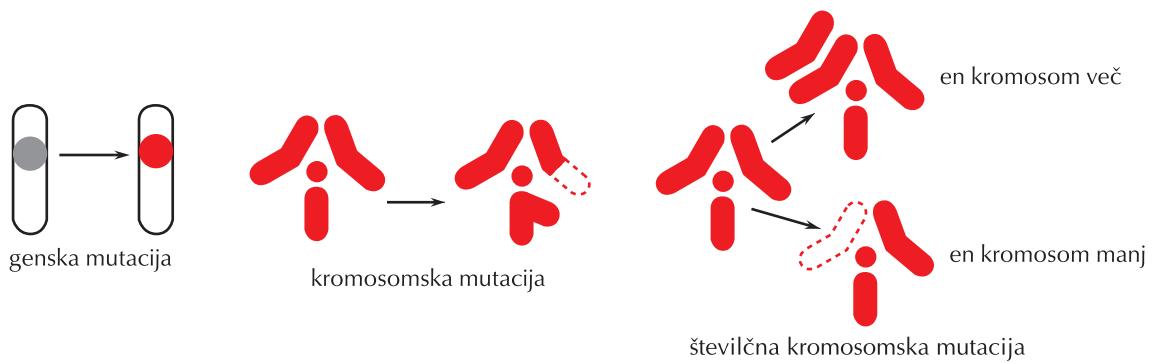

Hfr celica

Oznake bakterij, ki sodelujejo pri konjugaciji.

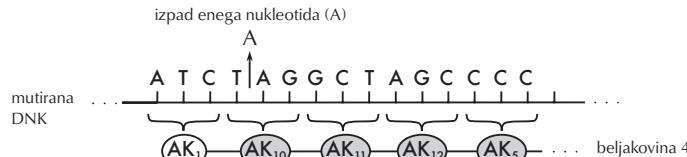
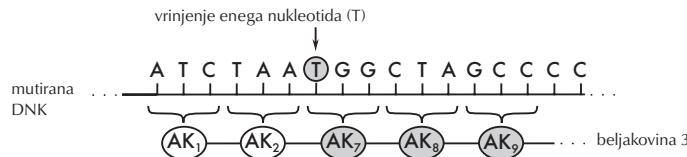
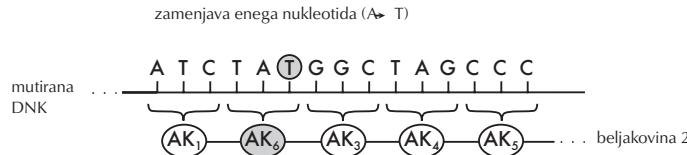
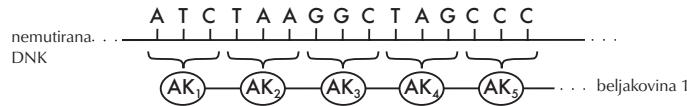

Posledice somatskih in zarodnih mutacij

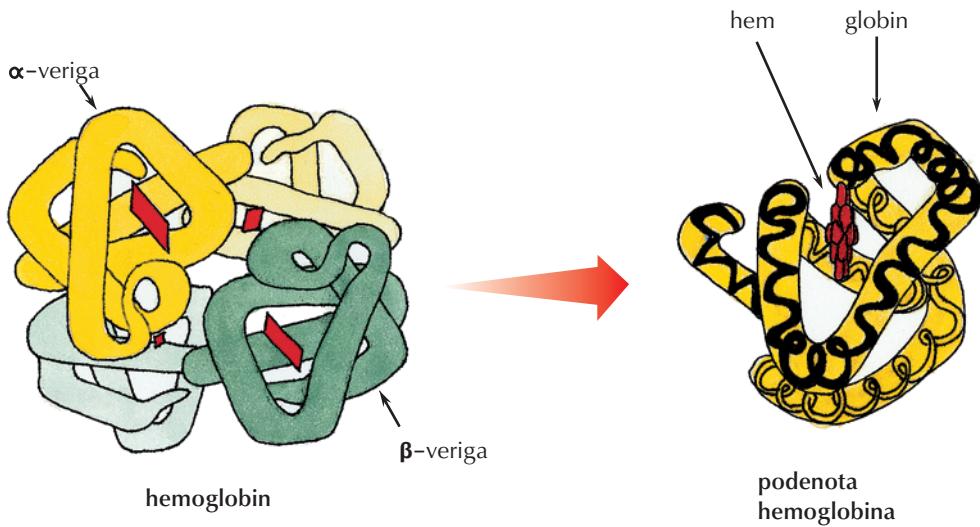

Genske, kromosomske in številčne kromosomske mutacije

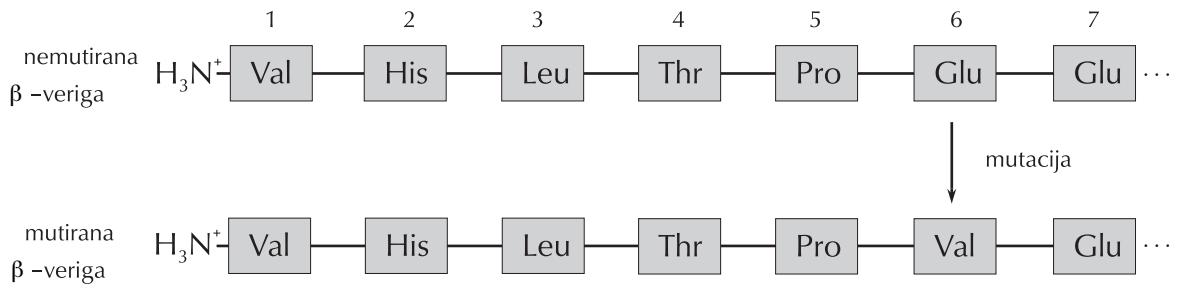
MOLEKULSKA GENETIKA

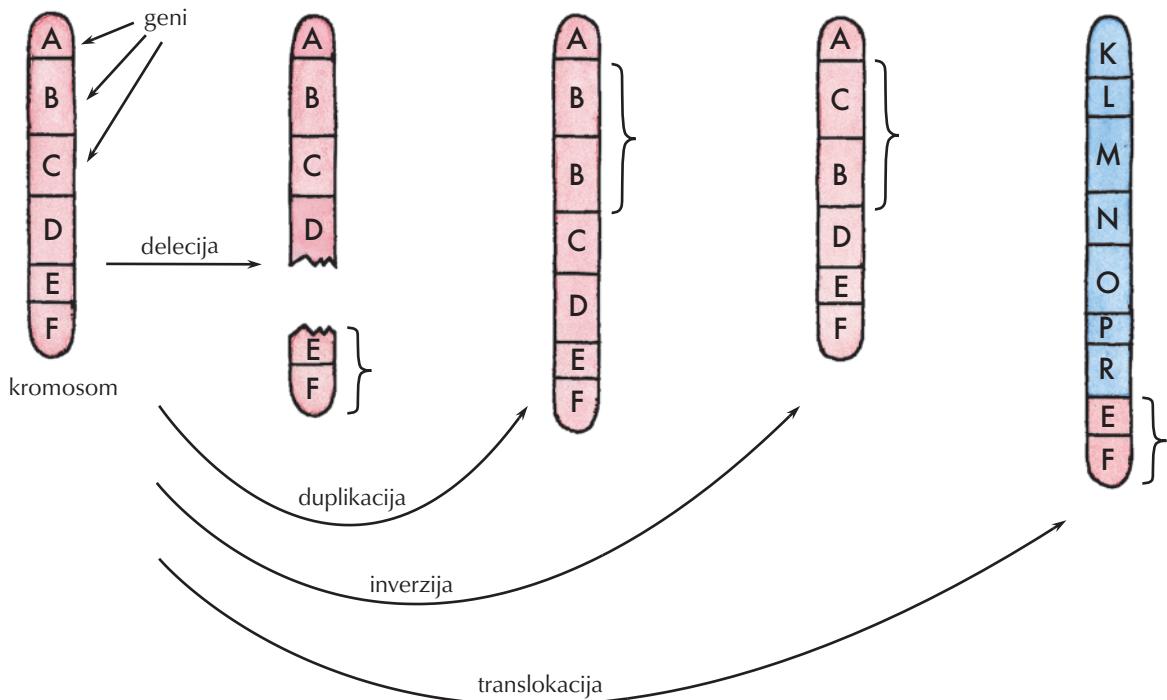
Vzroki za genske mutacije in njihove posledice

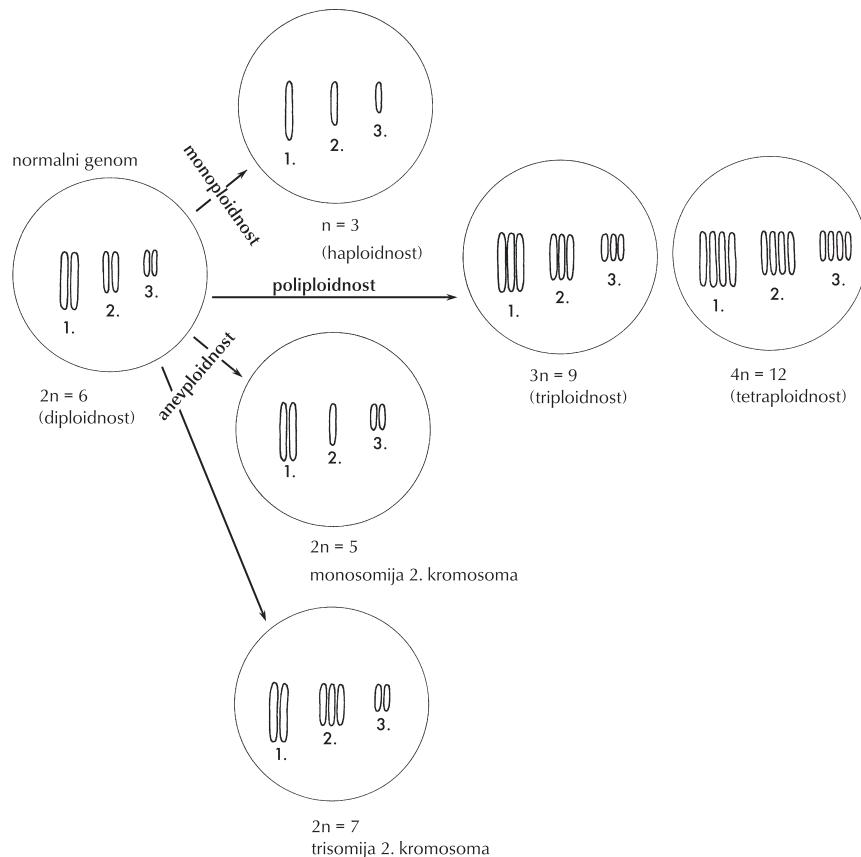
Zgradba hemoglobina

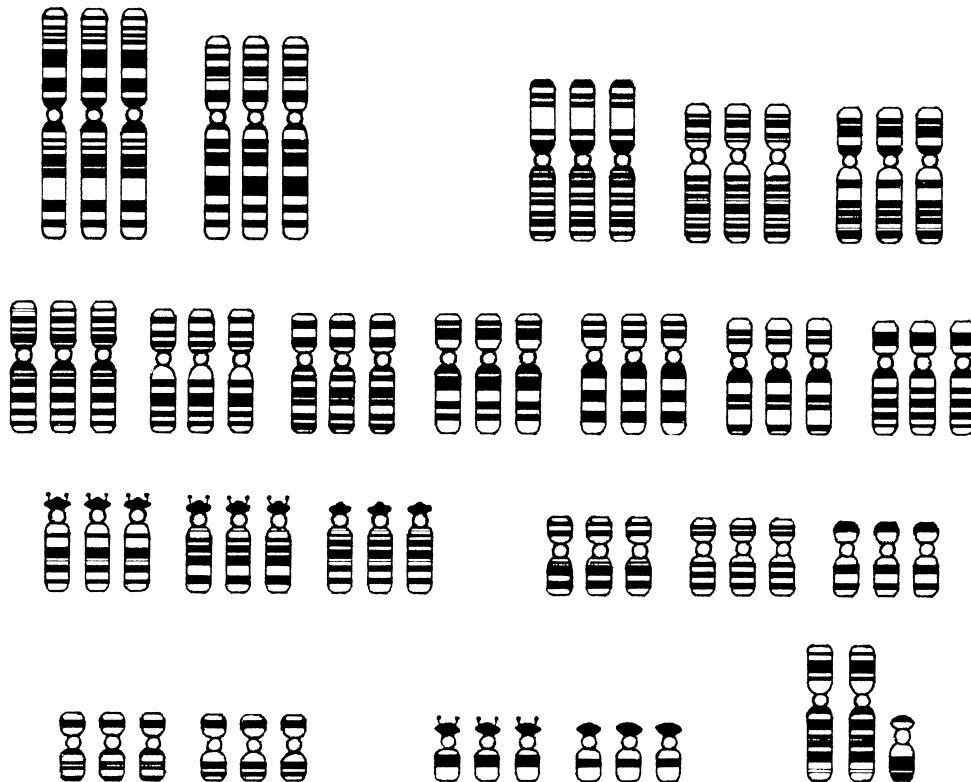
Del nemutirane in mutirane β -verige

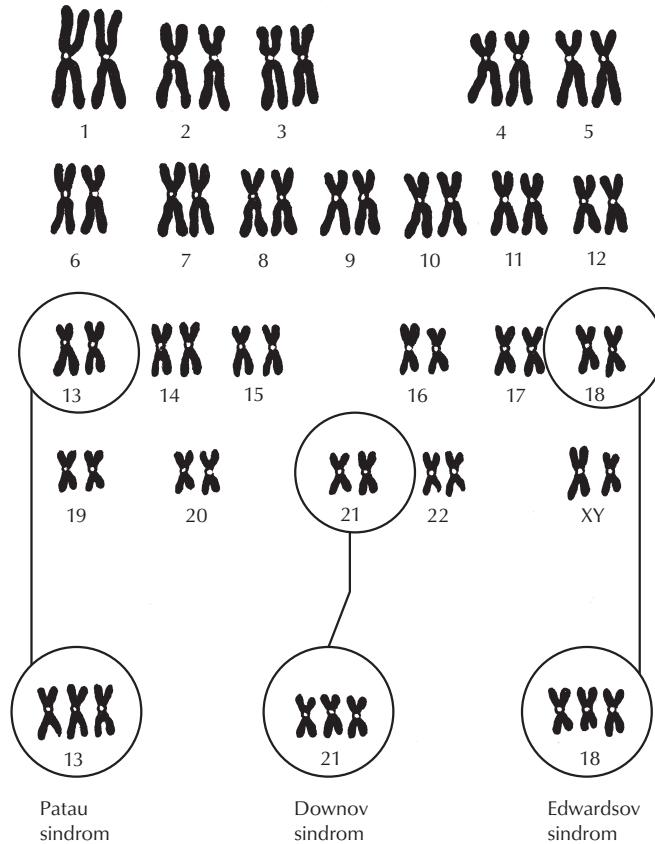
Strukturne kromosomske mutacije

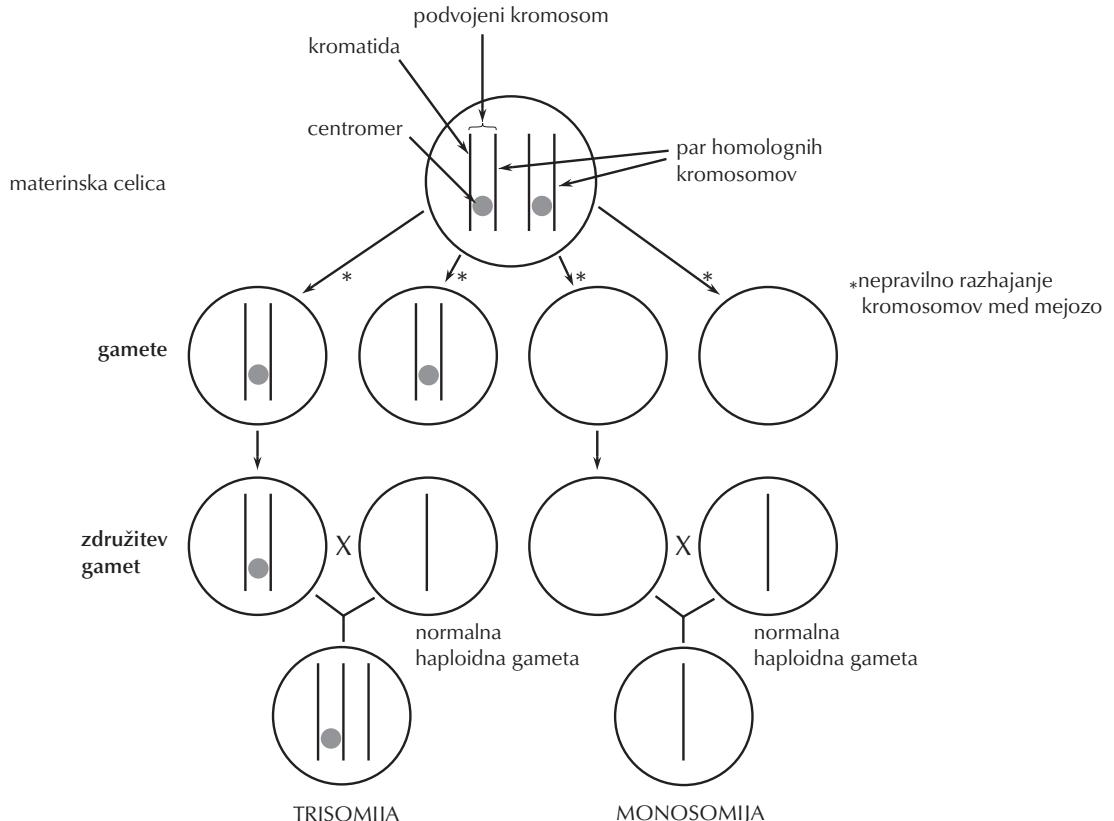
Prikaz monoploidne, poliploidne in anevploidne (monosomija, trisomija) celice

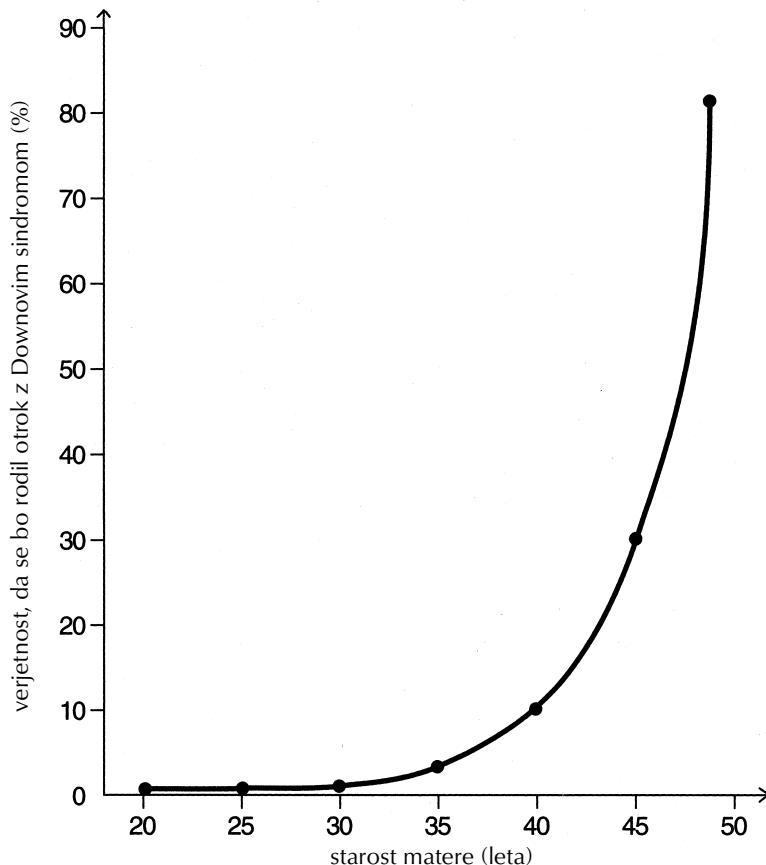
Shematski prikaz idiograma s triploidijom ($3n$)

Trisomije

Nepravilno razdvajanje kromosomov med mejozo

S starostjo matere narašča verjetnost, da bo rodila otroka z Downovim sindromom.